

فیزیولوژی طیور

متراف : سینا کاشیان

نشر آریدمنا

www.ketab.ir

کاشیان، سینا، ۱۳۶۹ -
فیزیولوژی طیور / تألیف سینا کاشیان.

ارومیه: آویدمند، ۱۳۹۵.
ت. ۱۴۵ ص. مصور.

978- 600- 95634- 5- 6
فیبا

ماکیان - - فیزیولوژی
Poultry - - Physiology
۱۳۹۵ م/ ۷۶۸/۲۵۴
۶۳۶/۵۰۸۹۳

سرشناسه :
عنوان و نام پدیدآور :
مشخصات نشر :
مشخصات ظاهری :
شابک :
وضعیت فهرست نویسی :
موضوع :
موضوع :
بند کنگره :
رده ی دیویی :
شماره :
کتابشناسه ملی :

نام کتاب: فیزیولوژی طیور

تألیف: سینا کاشیان

ناشر: نشر آویدمند

نوبت چاپ: اول / ۳۹۵

تیراژ: ۵۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸ - ۶۰۰ - ۹۵۶۳۴ - ۵ - ۶

قیمت: ۸۵۰۰۰ ریال

فهرست

۱. پیشگفتار..... ۱
۸. مقدمه..... ۸
۱۰. ۱. بررسی عمومی..... ۱۰
۱۷. ۲. دستگاه اسکلتی..... ۱۷
۲۵. ۳. دستگاه تنفسی..... ۲۵
۳۰. ۴. سیستم تناسلی..... ۳۰
۴۳. ۵. سیستم عصبی..... ۴۳
۵۳. ۶. فعالیت‌های کلیوی..... ۵۳
۵۸. ۷. دستگاه گردش خون..... ۵۸
۷۶. ۸. دستگاه گوارشی..... ۷۶
۸۲. ۹. غدد داخلی یا غدد درون‌ریز یا برون‌مجرا..... ۸۲
۹۵. ۱۰. دستگاه تولید مثل مرغ و خروس..... ۹۵
۱۰۸. ۱۱. ساختمان و ترکیب شیمیایی تخم مرغ..... ۱۰۸

بسمه تعالی

پیش گفتار

از زمانی که بشر با به جهان هستی نهاد تاکنون که با پیشرفت علم به تسخیر فضا تلاش می کند، تغذیه حیاتی ترین مسئله اش بوده و هست. در ابتدا انسان با شکار حیوانات وحشی و کشت گیاهان رفع احتیاج می کرد. به مرور زمان و با افزایش جمعیت، انسان به ناچار برخی از حیوانات را اهلی کرده و از آنها جهت رفع احتیاجات تغذیه ای و ... استفاده نمود. تغذیه نقش بسزایی در سلامت جسم و روح جامعه و بشریت دارد. در امر تغذیه، تأمین پروتئین مورد نیاز بدن که به دو گونه حیوانی و گیاهی است از اهمیت فراوانی برخوردار است. از منابع غنی پروتئینی می توان به گوشت و تخم طیور اشاره نمود که در بین آنها مرغ که از حیوانات خونگرم به حساب می آید از اهمیت بسیاری برخوردار است. از آنجا که با توجه به رشد سریع جمعیت، پرورش این حیوان به صورت سنتی به هیچ وجه نمی تواند پاسخگوی نیازهای انسان باشد، سالیان درازی است که پرورش این حیوان به صورت صنعتی انجام می یابد. در کشور عزیزمان ایران نیز از سال ۱۳۳۳ سازمان دام پروری وابسته به وزارت کشاورزی با همکاری

بخش خصوصی و دولتی شروع به وارد کردن نژادهای اصیل خارجی مرغ کرد و همزمان با آن ماشین های جوجه کشی نیز وارد شد. همراه با ورود مرغ های خارجی و ماشین های جوجه کشی، روش های مدیریتی، تهیه فرمول های غذایی و شناخت و معالجه امراض آموزش داده شد و این سرآغازی شد تا پرورش طیور در ایران نیز به صورت صنعتی انجام گیرد. در بحث مرغداری، مؤسسات مختلفی فعالیت دارند که از آنها می توان به موارد ذیل اشاره نمود:

- ۱- مؤسسات اصلاح نژاد
- ۲- مؤسسات مرغ مادر
- ۳- مؤسسات جوجه کشی
- ۴- مؤسسات تجاری تولیدکننده تخم مرغ
- ۵- مؤسسات تجارتمی تولیدکننده گوشت مرغ
- ۶- کارخانه های تهیه غذای مرغ
- ۷- مؤسسات تهیه وسایل مرغداری
- ۸- مؤسسات تولیدکننده مکمل های غذایی
- ۹- مؤسسات تهیه واکسن
- ۱۰- مؤسسات بسته بندی

۱۱- کارخانه‌های تهیه پودر استخوان، پودر گوشت، پودر پر و بقایای کشتارگاه‌ها.

آنچه هر کدام از این مؤسسات فعالیت‌های پیچیده‌ای دارند که توضیح آن خارج از چهارچوب این پیش‌گفتار است. باید در نظر داشته باشیم که با پرورش طائر به صورت علمی و صنعتی و با تکنولوژی‌های به روز، می‌توانیم نقش قابل توجهی از نیاز انسان به پروتئین را برطرف نمائیم. علاوه بر این، از این صنعت می‌توان منافع اقتصادی بسیاری به دست آورد.

چند دلیل پیشرفت صنعت پرورش طیور در ایران را ضروری کرده است. از آنها می‌توان به موارد ذیل اشاره نمود:

۱- هر فرد روزانه حدود ۶۰ تا ۷۰ گرم پروتئین نیاز دارد که حدوداً $\frac{1}{3}$

آن باید پروتئین حیوانی باشد، که در ایران این میزان باید به از نیاز روزانه است.

۲- جمعیت ایران رو به افزایش است و این صنعت باید نه تنها به همان مقدار بلکه برای حاصل شدن منافع اقتصادی بیش از آن پیشرفت یابد.

۳- محدودیت مراتع، پرورش گاو و گوسفند را محدود کرده است.

۴- با توجه به اعتقادات مذهبی، پرورش خوک در ایران امکان پذیر نیست.

علاوه بر اینها، می توان به چند مورد دیگر اشاره نمود. اما در این قسمت به چند عامل که باعث شده اند صنعت پرورش طیور به خصوص مرغ از اهمیت فراوانی برخوردار باشد ذکر می گردند:

۱- داشتن برزی کم و پروتئین بالای گوشت مرغ؛ «مفید بودن برای سلامتی بدن»

۲- مقرون به صرفه بودن آن

۳- داشتن بازار مناسب

۴- داشتن سرعت رشد مناسب نسبت به زمان پرورش»

۵- امکان پرورش در مناطق مختلف

۶- عدم رقابت غذایی قابل توجه با انسان

۷- عدم بیماری مشترک قابل توجه با انسان

۸- ضریب تبدیل بالای گوشت مرغ

۹- سهل الهضمی گوشت مرغ و تخم مرغ

۱۰- استفاده از ضایعات کشتارگاه در خوراک دام

۱۱- تخم مرغ و فراوری آن به انواع مختلف

۱۲- افت کم لاشه و استخوان پس از کشتار

۱۳- صرفه جویی در زمین و جایگاه

۱۴- کاربرد کود آن

موارد فوق عواملی هستند که به صنعت مرغداری اهمیت بسیار زیادی بخشیده‌اند. اکنون که با اهمیت پرورش طیور آشنا شدیم، بد نیست کمی هم در مورد وضعیت این صنعت در کشور عزیزمان بدانیم. ایران در زمینه پرورش مرغ در جهان از جایگاه مناسبی برخوردار است. می‌توان گفت با توجه به تلاش‌های انجام‌شده توسط مسئولین در این زمینه، حرف بسیار برای گفتن دارد. اما در این میان مشکلاتی نیز وجود دارد که ذکر آنها خالی از لطف نیست. در این قسمت به چند مورد از مشکلاتی که در صنعت مرغداری در کشور عزیزمان ایران وجود دارد اشاره می‌گردد:

۱- انحصاری بودن واردات دان (ذرت، سویا، گندم، پودر ماهی و ...) در دست برخی افراد یا تشکلات خاص.

۲- عدم وجود نقدینگی لازم در این صنعت به علت محدودیت کم بانک‌ها یا تأمین اعتبار توسط مسئولین دولتی.

۳- عدم هماهنگی تولید و توزیع.

۴- قوانین دست و پاگیر صادرات مرغ و تخم‌مرغ در گمرکات که منجر به کاهش صادرات محصول می‌گردد.

- ۵- کمبود سردخانه‌هایی با استانداردهای لازم برای ذخیره‌سازی تخم مرغ و مرغ برای مواقع ضروری.
- ۶- حیف و میل اموال عمومی و دولتی و سرمایه‌گذاری کشوری توسط برخی از افراد سودجو به علت کم بودن کنترل سازمان‌های ذی‌ربط (دامپزشکی و جهاد کشاورزی و ...).
- ۷- تاثیر کم پیشنهادات مرغداران در برنامه‌ریزی‌های کلان سیستم اقتصادی کشور.
- ۸- تمرکز شدهٔ تولید در سه استان تهران، آذربایجان شرقی و مشهد به صورت بی‌رویه که باعث شده این صنعت بازبچه دست دلالان شود.

البته با این وجود تلاش‌های دولت‌های اخیر مسئولین جهت رفع این مشکلات را هم نباید نادیده گرفت. بسیاری از موارد ذکر شده در بالا طی چندین سال گذشته روند بهبود چشمگیری داشته‌اند. صنعت مرغداری طی سال‌های اخیر پیشرفت‌های چشمگیری داشته و امید است روز به روز بر این پیشرفت‌ها افزوده شود. باشد که روزی نام ایران در صنعت مرغ و تخم‌مرغ در صدر اول کشورهای جهان قرار گیرد. انشا ...

و در کلام آخر لازم می‌دانم از تمامی کسانی که بنده را جهت گردآوری، تنظیم، طبقه‌بندی و تألیف این کتاب یاری نموده‌اند و به خصوص استاد گرامی‌ام جناب آقای دکتر صادقی و جناب دکتر جواد پور رضا که از مطالب‌شان در این کتاب بسیار استفاده شده است و بنده نکات بسیاری را در کلاس‌های دکتر قبله و از کتاب پرورش علمی و عملی دکتر پور رضا آموخته‌ام، تقدیر و تشکر نمایم.

سینا کاشیان، با اخذ مشاوره از استاد گرامی
جناب آقای مهندس حاج قربان شکور

مقدمه

برای نگهداری و پرورش حیوانات، شناخت فیزیولوژی، بیولوژی و چگونگی فعالیت حیاتی آنها از اهمیت فوق‌العاده‌ای برخوردار است. شایان ذکر است که شناخت هر چه بیشتر تشریح و فیزیولوژی طیور، می‌تواند به دست آوردن اصول نتایج مطلوب‌تر در پرورش و در نهایت بازدهی تولید در این صنعت بسیار مفید و مؤثر واقع شود.

در این مجموعه سعی شده است که تقریباً همه ابعاد، تشریح و فیزیولوژی طیور (مرغ و حران) مورد بررسی و کالبدشکافی قرار گیرد و شاید منبع خوبی برای دانش‌جویان و علاقمندان به این رشته باشد، زیرا مطالب موجود در کتابی که پیش رو دارید حاصل تحقیق و بررسی چندین سאלه دانشمندان و محققان این رشته است.

نگارنده نیز با جمع‌آوری مطالب مهم و طبقه‌بندی آنها در قالب این کتاب سعی کرده است گامی هر چند کوچک در مسیر پیشرفت این صنعت و شکوفایی هر چه بیشتر علم پرورش طیور در ایران بردارد.

شایان ذکر است در طبقه‌بندی مطالب این کتاب سعی شده است توضیحات ابتدا از سطحی‌ترین نقاط بدن طیور (پر‌ها) شروع کند و به ترتیب به بحث روی اعضای داخلی مانند سیستم عضله‌ای، اسکلتی، ۵. موزها و... پرداخته شود.

www.ketab.ir